

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ**

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, την 21η Ιανουαρίου 2025, με την ακόλουθη σύνθεση: Βασιλική Ανδρεοπούλου, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Γεώργιος Βοΐλης (εισηγητής της υπόθεσης) και Βασιλική Σοφιανού, Σύμβουλοι, Κυριακή Βλαχέα και Όλγα Βογιατζή, Πάρεδροι, που μετέχουν με συμβουλευτική ψήφο.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παρέστη η Αντεπίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Ειρήνη Κατσικέρη, κωλυομένου του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας.

Γραμματέας: Σταυρούλα Κοιλάκου, δικαστική υπάλληλος.

Για να δικάσει την από 26 Ιουνίου 2019 (με Α.Β.Δ. .../2.7.2019) αίτηση του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο για καταλογισμό του ... του ... , κατοίκου ... , ο οποίος παρέστη αυτοπροσώπως με την ιδιότητα του δικηγόρου και μετά του πληρεξουσίου δικηγόρου του Αθανάσιου-Νικόλαου Κλειτσικά (13241/ΔΣΑ).

Το Ελληνικό Δημόσιο εκπροσωπείται νομίμως από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, ο οποίος παρέστη διά δηλώσεως του άρθρου 231 παρ. 1 του ν. 4700/2020 της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Αγγελικής Βεροπούλου (ΝΣΚ 327).

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Την Αντεπίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, η οποία ζήτησε την παραδοχή της αίτησης. Και

Τον καθ' ου και τον πληρεξούσιο δικηγόρο αυτού, οι οποίοι ζήτησαν την απόρριψη της αίτησης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη.

Αφού άκουσε την εισήγηση του Συμβούλου Γεωργίου Βοΐλη

Μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο και

Αποφάσισε τα ακόλουθα

1. Με την ένδικη αίτηση, η οποία ασκείται κατόπιν του .../29.12.2017 εγγράφου του Σώματος Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης της Γενικής Γραμματείας για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, ο Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο ζητεί, κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 2 του ν. 3074/2002 και 12 του ν. 3213/2003, τον υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου καταλογισμό του καθ' ου,

υπαλλήλου του Υπουργείου ... , με το συνολικό ποσό του ενός εκατομμυρίου πεντακοσίων εβδομήντα χιλιάδων εξακοσίων τριάντα τεσσάρων ευρώ και δύο λεπτών (1.570.634,02), διότι, σύμφωνα με την .../21.12.2017 έκθεση ελέγχου περιουσιακής κατάστασης του Σώματος Επιθεωρητών – Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης (ΣΕΕΔΔ), δεν απέδειξε την νόμιμη προέλευση ισόποσου περιουσιακού οφέλους, που αυτός απέκτησε κατά τη διάρκεια της δημόσιας υπηρεσίας του και συγκεκριμένα το χρονικό διάστημα από 23.12.2008 έως 31.12.2015. Η αίτηση αυτή, για την οποία δεν απαιτείται η καταβολή παραβόλου (άρθρο 73 παρ. 1 του ισχύοντος κατά τον κρίσιμο χρόνο άσκησης της αίτησης «Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο» - ν. 4129/2013, Α' 52), έχει ασκηθεί νομοτύπως και πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω ως προς το παραδεκτό και το κατ' ουσία βάσιμο αυτής κατ' αντιωλίαν των διαδικών. Εξάλλου, προς αντίκρουση αυτής έχει κατατεθεί παραδεκτός το από 28.1.2025 υπόμνημα του καθ' ου η αίτηση.

2. Με τις διατάξεις του ν. 3213/2003 «Δήλωση και έλεγχος περιουσιακής κατάστασης βουλευτών, δημόσιων λειτουργών και υπαλλήλων, ιδιοκτητών μέσων μαζικής ενημέρωσης και άλλων κατηγοριών προσώπων» (Α' 309), όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, αφενός μεν καθορίζονται οι κατηγορίες προσώπων που υπόκεινται σε υποχρέωση υποβολής ετήσιας δήλωσης περί της περιουσιακής τους κατάστασης (άρθρο 1), αφετέρου δε διαλαμβάνεται ότι «Με το πέρας κάθε ελέγχου (...) Αν συντρέχει περίπτωση καταλογισμού, το πόρισμα αποστέλλεται και στον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο» (άρθρο 3B παρ. 4), καθώς και ότι «Σε βάρος του ελεγχόμενου καταλογίζεται χρηματικό ποσό μέχρι της αξίας περιουσιακού αποκτήματος, το οποίο απέκτησαν ο ίδιος, ο/η σύζυγός του (...) ή το ανήλικο τέκνο του, εφόσον η προέλευση του περιουσιακού οφέλους δεν δικαιολογείται. Ο καταλογισμός γίνεται υπέρ του Δημοσίου από το αρμόδιο τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις» (άρθρο 12, όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, βλ. άρθρο 1 παρ. 1 περ. κστ' του προϊσχύσαντος Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο). Τέλος, στο άρθρο 14 ορίζεται ότι «1. Στο Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης εξακολουθεί να ανήκει ο έλεγχος της περιουσιακής κατάστασης των υπαλλήλων του Δημοσίου, (...) κατά την ειδικότερη πρόβλεψη του άρθρου 2 παρ. 4 του Ν. 3074/2002 (ΦΕΚ 296 Α'), με εξαίρεση όσους υπαλλήλους περιλαμβάνονται στην παρ. 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου (...))».

3. Περαιτέρω, με το άρθρο 2 του ν. 3074/2002 (Α'296), όπως τροποποιήθηκε, παρασχέθηκε η αρμοδιότητα στο συσταθέν με το ν. 2477/1997 Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης (Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.) να προβαίνει από 23.12.2008 (βλ. άρθρο 35 παρ. 3 του ν. 3731/2008) σε έλεγχο των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης, μεταξύ άλλων, των υπαλλήλων του δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, οριζόμενου ειδικότερα ότι «Ο ανωτέρω έλεγχος μπορεί να διενεργείται και

σε υπαλλήλους που δεν είναι υπόχρεοι προς υποβολή δήλωσης περιουσιακής κατάστασης, όταν τούτο ήθελε κριθεί αναγκαίο από το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. (...). Για το σκοπό αυτόν υποβάλλουν δηλώσεις τόσο για τη δική τους περιουσιακή κατάσταση όσο και για την περιουσιακή κατάσταση των συζύγων και των ανήλικων τέκνων τους. Για το περιεχόμενο των δηλώσεων, τον έλεγχο, τις ποινικές κυρώσεις και τον καταλογοισμό εφαρμόζονται οι ισχύουσες, κάθε φορά, διατάξεις για τη δήλωση και τον έλεγχο περιουσιακής κατάστασης των δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων που αναφέρονται στις περιπτώσεις στ' έως και ι' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 3213/2003 (ΦΕΚ 309 Α')» (παρ. 4).

4. Από τις εκτεθείσες στις σκέψεις 2 και 3 διατάξεις, σε συνδυασμό ερμηνευόμενες, συνάγονται μεταξύ άλλων τα εξής: Με τις περί πόθεν έσχες διατάξεις θεσπίζεται τεκμήριο ότι το μη δυνάμενο να δικαιολογηθεί περιουσιακό όφελος, που απέκτησε ο ελεγχόμενος, προέρχεται από τη διάπραξη αθέμιτων εις βάρος και επί ζημία του Δημοσίου συναλλαγών, στις οποίες (συναλλαγές) προέβη ο ανωτέρω κατά κατάχρηση της θέσης που κατέχει στον κρατικό μηχανισμό. Θεσπίζεται, δηλαδή, με τις διατάξεις αυτές ένα μαχητό τεκμήριο εις βάρος του ελεγχόμενου, αφού υποχρεούται να αποδείξει ο ίδιος και όχι η αρμόδια δημόσια αρχή ότι το περιουσιακό του όφελος δεν προέρχεται από αθέμιτες εις βάρος του Δημοσίου συναλλαγές. Ενόψει όμως του έντονου δημοσίου συμφέροντος για την καταπολέμηση και τον περιορισμό της διαφθοράς στο δημόσιο βίο και για την πάταξη των αθέμιτων εις βάρος του Δημοσίου συναλλαγών και δεδομένου ότι ο σχετικός καταλογοισμός επιβάλλεται από δικαστική αρχή (Ελεγκτικό Συνέδριο), η ως άνω ανατροπή του βάρους απόδειξης περί του παρανόμου της συμπεριφοράς και η συνεπακόλουθη άμβλυνση των εγγυήσεων του κράτους δικαίου μπορεί κατά την αξιολογική στάθμιση και εκτίμηση των εκατέρωθεν αντικρουόμενων αγαθών (εγγυήσεις ατομικών δικαιωμάτων με σκοπούς γενικού συμφέροντος) να δικαιολογηθεί ως μέτρο, το οποίο δεν είναι προδήλως ακατάλληλο ή αδόκιμο ούτε υπερβαίνει το αναγκαίο για την επίτευξη του εν λόγω σκοπού (πάταξη της διαφθοράς) μέτρο (ΕλΣυν Πρώτο Τμ. 793/2024 σκ. 5, 864/2023 σκ. 6, Ολ. 390/2017, 2825/2006, ΕΔΔΑ Gogitidze and others v. Georgia/12-5-2015).

5. Μετά την έναρξη ισχύος του άρθρου 35 παρ. 3 του ν. 3731/2008 (Α' 263), οι ως άνω ειδικές διατάξεις του ν. 3213/2003, που αφορούν στους υπόχρεους σε ετήσια δήλωση περιουσιακής κατάστασης, εφαρμόζονται, όπως προεκτέθηκε στην σκέψη 3 της παρούσας, λόγω της ρητής νομοθετικής παραπομπής (άρθρο 2 παρ. 4 του ν. 3074/2002, όπως ισχύει), και κατά τον αντίστοιχο έλεγχο που διενεργεί το Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης στους υπαλλήλους του δημοσίου τομέα, οι οποίοι δεν υποχρεούνται σε υποβολή ετήσιας δήλωσης περί της περιουσιακής τους κατάστασης, εφόσον ο έλεγχος κριθεί απαραίτητος και αναγκαίος από το Σώμα αυτό. Σύμφωνα όμως με τις σκέψεις που

αναπτύχθηκαν στην προηγούμενη παράγραφο, η παροχή προς τη διοίκηση παρόμοιας και ευρείας διακριτικής ευχέρειας, ήτοι της δυνατότητας εφόσον "ήθελε κριθεί αναγκαίο" να υπαγάγει δημόσιο λειτουργό ή υπάλληλο σε καθεστώς ελέγχου της περιουσιακής του κατάστασης με τους συναφείς περιορισμούς των ατομικών του ελευθεριών και εγγυήσεων, ενώ το πρόσωπο αυτό δεν κατέχει δημόσια θέση που θα δικαιολογούσε, κατά τον νομοθέτη (ν. 3213/2003), την υπαγωγή του σε καθεστώς τακτικής παρακολούθησης της περιουσιακής κατάστασης, τότε μόνο θα ήταν συμβατή προς τις αρχές του κράτους δικαίου και της αξίας του ανθρώπου καθώς και προς την αρχή της αναλογικότητας, εάν συντρέχουν αποδεικτικά στοιχεία που συνδέουν την αδικαιολόγητη αύξηση της περιουσίας του ελεγχόμενου με την άσκηση από αυτόν των καθηκόντων του στη δημόσια υπηρεσία. Τούτο διότι, κατά σύμφωνη με το Σύνταγμα ερμηνεία της κρίσιμης διατάξεως, η έννοια αυτής δεν είναι η παραχώρηση απεριόριστης εξουσίας ελέγχου στα ελεγκτικά όργανα του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ., ώστε κατ' απόλυτη διακριτική ευχέρεια να υπαγάγουν στις ρυθμίσεις του καθεστώτος περί ελέγχου της περιουσιακής κατάστασης οποιοδήποτε πρόσωπο, αλλά η μη διαφυγή από τον ως άνω έλεγχο προσώπων, τα οποία ναι μεν δεν κατέχουν θέση ή δεν ασκούν εξουσία τέτοια που να τους περιλαμβάνει στους υποχρέους ετήσιας δήλωσης της περιουσιακής τους καταστάσεως, πλην εκ των υπάρχοντων στοιχείων προκύπτει η ανάγκη υπαγωγής τους σε παρόμοιο έλεγχο. Δεν αρκεί, δηλαδή, η τυχαία διαπίστωση της αύξησης περιουσίας - έστω και αν συντελέσθηκε κατά παράβαση άλλης νομοθεσίας, λ.χ. φορολογικής - για να δικαιολογηθεί η άμβλυνση των εγγυήσεων και η εφαρμογή των αυστηρών κυρώσεων που προβλέπονται στην ειδική νομοθεσία περί ελέγχου της περιουσιακής κατάστασης δημόσιων λειτουργών και υπαλλήλων, αλλά απαιτείται επί πλέον, και προκειμένου να εναρμονισθεί η κατά τα ανωτέρω ευρεία διακριτική ευχέρεια με τις απαιτήσεις του κράτους δικαίου, να μπορεί σε κάθε περίπτωση να καταδειχθεί η αιτιώδης σχέση μεταξύ των ασκηθέντων από τον ελεγχθέντα υπάλληλο δημόσιων καθηκόντων και της αδικαιολόγητης αύξησης της περιουσίας αυτού (ΕλΣυν Πρώτο Τμ. 793/2024 σκ. 6, 864/2023 σκ. 7, Ολ. 1302/2020).

6. Συνεπώς, αίτηση του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας, κατόπιν σχετικής εκθέσεως ελέγχου του ΣΕΕΔΔ, εις βάρος υπαλλήλου του δημοσίου, των ο.τ.α. και των λοιπών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, ο οποίος δεν υπείχε, κατά την κρίσιμη χρονική περίοδο, υποχρέωση υποβολής δήλωσης περιουσιακής κατάστασης, δυνάμει των ειδικών περί πόθεν έσχες νόμων, πλην υπεβλήθη σε καθεστώς δημόσιας λογοδοσίας και ευθύνης κατ' ενάσκηση της διακριτικής ευχέρειας που παρασχέθηκε από τον ν. 3074/2002 σε όργανα της ελεγκτικής διοίκησης (ελεγκτές του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.), η οποία (αίτηση) περιορίζεται στη διαπίστωση αδικαιολόγητης αύξησης της περιουσίας του καθ' ου υπαλλήλου, με αναλυτική μεν

παράθεση των επιμέρους στοιχείων που την απαρτίζουν, χωρίς όμως να αναζητεί και χωρίς να αποδεικνύει την αιτιώδη σχέση μεταξύ της αύξησης αυτής και των δημοσίων καθηκόντων του τελευταίου ή την προέλευση αυτής από δραστηριότητες και εν γένει συναλλαγές αυτού κατά κατάχρηση της υπηρεσιακής του θέσης και ιδιότητας εις βάρος και επί ζημία του Δημοσίου, παρίσταται εξ αυτού και μόνου του λόγου απορριπτέα ως νόμο αβάσιμη (ΕλΣυν Πρώτο Τμ. 793/2024 σκ. 7, 864/2023 σκ. 7, 563/2022).

7. Κατά τη μειοψηφούσα γνώμη όμως του Συμβούλου Γεωργίου Βοΐλη, με την οποία συντάσσονται, κατά το παρόν σκέλος της, και οι έχουσες συμβουλευτική ψήφο Πάρεδροι Κυριακή Βλαχέα και Όλγα Βογιατζή, εφόσον, κατά τις διατάξεις των άρθρων 2 του ν. 3074/2002 και 12 του ν. 3213/2003, όπως αυτές έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν, οι ειδικές διατάξεις του ν. 3213/2003 εφαρμόζονται και επί των ελέγχων που διενεργεί το Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης, επέρχονται και για τους υπαλλήλους του δημοσίου τομέα που υπόκεινται στους ελέγχους αυτούς οι ίδιες συνέπειες με την ανακριβή δήλωση περιουσιακής κατάστασης κατά το ν. 3213/2003, γεγονός που δεν αντιβαίνει σε συνταγματική ή υπερεθνική τάξεως διάταξη, δεδομένου ότι δικαιολογείται από τους ίδιους επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, ενόψει του σκοπού που όλες οι ως άνω διατάξεις καλούνται να υπηρετήσουν και συγκεκριμένα της αντιμετώπισης του φαινομένου της διαφθοράς στο δημόσιο βίο, της πάταξης των αθέμιτων συναλλαγών από πρόσωπα που, επωφελούμενα της ιδιότητάς τους, μπορούν να προσπορίσουν στον εαυτό τους ή σε τρίτους περιουσιακό όφελος επί ζημία του Δημοσίου, καθώς και της αποκατάστασης της ζημίας αυτής. Άλλωστε, διαφορετική – προνομιακή μεταχείριση των μη καταρχήν υπόχρεων, αλλά, εντέλει – κατ' εφαρμογή του νόμου και κατ' απαίτηση των αρμόδιων ελεγκτικών οργάνων – υπόχρεων υποβολής δήλωσης περιουσιακής κατάστασης ως προς το βάρος απόδειξης του αδικαιολόγητου περιουσιακού οφέλους θα συνιστούσε παραβίαση της συνταγματικής αρχής της ισότητας (Σ. άρθρο 4 παρ. 1), αφού χωρίς εμφανή και αποχρώντα δικαιολογητικό λόγο θα έθετε σε ευμενέστερο καθεστώς ελέγχου μια μεγάλη κατηγορία δημοσίων υπαλλήλων και λειτουργών, καθιστώντας στην ουσία αδύνατο τον έλεγχο αυτών και εξουδετερώνοντας έτσι την αποτελεσματικότητα του επιβεβλημένου μέτρου ελέγχου όλων των ως άνω καταρχήν υπόπτων για αθέμιτο περιουσιακό όφελος σε βάρος του Δημοσίου ή άλλων δημοσίων φορέων. Πλην όμως η γνώμη αυτή δεν κράτησε.

8. Περαιτέρω, κατά τη μειοψηφούσα γνώμη του Συμβούλου Γεωργίου Βοΐλη, στο πλαίσιο ελέγχου πόθεν έσχες, σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις, η κρίση για το αδικαιολόγητο ή μη της προσάυξησης της περιουσίας του ελεγχόμενου προσώπου ανήκει αποκλειστικά, κυριαρχικά και ανεξάρτητα από την κρίση οποιουδήποτε άλλου οργάνου, στο αρμόδιο Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, το οποίο

για να καταλήξει σε αυτήν του την κρίση συνεκτιμά όλα τα στοιχεία της προσωπικής – οικογενειακής και οικονομικής του κατάστασης, μεταξύ των οποίων προέχουσα θέση κατέχει, εκτός της συνολικής του περιουσίας, και το ετήσιο οικογενειακό του εισόδημα, το οποίο δεν μπορεί να τελεί σε προφανή αναντιστοιχία σε σχέση με το αποταμιευθέν για την ίδια χρονική περίοδο χρηματικό ποσό. Σε διαφορετική περίπτωση, τίθεται θέμα αδικαιολόγητης προσαύξησης της περιουσίας του για την οποία ο ελεγχόμενος πρέπει να προσκομίσει αποδείξεις νόμιμης προέλευσης του αποταμιευθέντος εισοδήματός του. Στο πλαίσιο αυτό, οι περί πόθεν έσχες διατάξεις, ερμηνευόμενες υπό το φως του κράτους δικαίου και της αρχής της αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος) σύμφωνα με την οποία οι επιβαλλόμενοι από τον νόμο περιορισμοί σε δικαίωμα, όπως είναι αυτό της περιουσίας, πρέπει να είναι πρόσφοροι και αναγκαίοι για την επίτευξη του επιδιωκόμενου από τον νομοθέτη σκοπού δημοσίου ή κοινωνικού συμφέροντος και να μην είναι δυσανάλογοι, σε σχέση προς αυτόν (πρβλ. ΣτΕ Ολομ. 1621/2012, 2764 – 68/2011, 2204 – 24/2010) και δεδομένου ότι ο καταλογισμός αδικαιολόγητου περιουσιακού στοιχείου αποτελεί κατ' ουσίαν δήμευση και ενόψει της σχετικά πρόσφατης νομολογίας του ΕΔΔΑ (απόφαση της 13^{ης} Ιουλίου 2021, *Todozon* και λοιποί κατά Βουλγαρίας), έχουν την έννοια ότι για τον καταλογισμό ελεγχόμενου δημοσίου υπαλλήλου με το διαπιστωθέν αδικαιολόγητο περιουσιακό όφελος η αρμόδια ελεγκτική αρχή φέρει το βάρος προσκόμισης στοιχείων από τα οποία τουλάχιστον να πιθανολογείται ότι η απόκτηση αυτού προήλθε από παράνομη και αθέμιτη εκμετάλλευση της κατεχόμενης από αυτόν θέσης ή ιδιότητας σε βάρος και επί ζημία του Δημοσίου. Τούτο δε ανεξαρτήτως αν είναι ο ελεγχόμενος υπόχρεος ή μη σε υποβολή δήλωσης περιουσιακής κατάστασης. Ειδικότερα, οι περί πόθεν έσχες διατάξεις ερμηνευόμενες υπό το πρίσμα της αρχής της αναλογικότητας, απαιτούν να διασφαλίζεται μία δίκαιη ισορροπία μεταξύ της επέμβασης στην περιουσία του ελεγχόμενου και στον επιδιωκόμενο σκοπό δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, να αποδεικνύεται αιτιώδης σύνδεση, άμεση ή έμμεση, μεταξύ της αύξησης της περιουσίας του ελεγχόμενου και της άσκησης από αυτόν των καθηκόντων του στη δημόσια υπηρεσία, χωρίς να αρκεί η τυχαία διαπίστωση αύξησης περιουσίας - έστω και αν συντελέσθηκε κατά παράβαση άλλης νομοθεσίας, λ.χ. φορολογικής - για να δικαιολογηθεί η εφαρμογή των αυστηρών κυρώσεων που προβλέπονται στην ειδική νομοθεσία περί ελέγχου της περιουσιακής κατάστασης δημόσιων λειτουργών και υπαλλήλων (πρβλ. ΕΔΔΑ προαναφερθείσα απόφαση της 13^{ης} Ιουλίου 2021, *Todozon* και λοιποί κατά Βουλγαρίας σκ. 200-215, πρβλ. ΕΣ Ολ. 1302/2020). Η διαπίστωση μιας τέτοιας αιτιώδους συνάφειας, ως αντίβαρο και εγγύηση στα δικαιώματα του ελεγχόμενου, πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να βασίζεται στις ειδικότερες περιστάσεις κάθε

περίπτωσης, άλλως η μη διαπίστωση αιτιώδους συνάφειας καθιστά την επέμβαση στην περιουσία του ελεγχόμενου δυσανάλογη και κατά τούτο μη νόμιμη. Κατόπιν τούτων, απαιτείται κάποιο στοιχείο από το οποίο τουλάχιστον να πιθανολογείται οποιαδήποτε σχέση του αδικαιολόγητου περιουσιακού οφέλους με την εκμετάλλευση της ιδιότητας του ελεγχόμενου προσώπου, μη αρκούσης αυτής και μόνης, άλλως τίθεται ζήτημα παραβίασης βασικών αρχών του κράτους δικαίου και ειδικά της αρχής της αναλογικότητας αφού υπερακοντίζεται ο επιδιωκόμενος σκοπός που συνίσταται στην δίωξη και αφαίρεση του παρανόμως κτηθέντος περιουσιακού στοιχείου (ΕλΣυν Πρώτο Τμ. 864/2023 σκ. 8). Πλην όμως η γνώμη αυτή δεν κράτησε.

9. Στην υπό κρίση υπόθεση από το σύνολο των στοιχείων του φακέλου και ιδίως από την .../2017 Έκθεση Ελέγχου Περιουσιακής Κατάστασης των Επιθεωρητών – Ελεγκτών του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. ... και ... , καθώς και τα επισυναπτόμενα σ' αυτήν έγγραφα, αποδεικνύονται τα ακόλουθα:

9.1. Ο καθ' ου είναι δικηγόρος από το έτος 1990 (Α.Μ. ... , βλ. σχετικά την από 31.7.2018 έκθεση ελέγχου της ... Δ.Ο.Υ. ...). Διορίστηκε με την αρ. .../1991 απόφαση του Υπουργού ... σε θέση Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού του ν. 1892/1990, σε θέματα ... , με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου για τη στελέχωση της μονάδας ... του Υπουργείου, το δε αντικείμενο της εργασίας του καθοριζόταν απευθείας από τον Υπουργό ... , μέσα στα πλαίσια της ειδικότητάς του. Ακολούθως, το ... τοποθετήθηκε στη Διεύθυνση ... -Τμήμα ... , με εντολή να συνδράμει όλες τις Διευθύνσεις σε νομοθετικά ή άλλα εξειδικευμένα θέματα. Από ... έως ... αποσπάστηκε στη Γενική Γραμματεία του Υπουργείου Με απόφαση του Υπουργού ... τοποθετήθηκε στη Διεύθυνση ... μέχρι ... , στη συνέχεια δε αποσπάστηκε (...) στο ... , όπου του ανατέθηκαν καθήκοντα Προϊσταμένου των Υπηρεσιών Διεύθυνσης ... του Μετά την κατάργηση του ανωτέρω ... , επανήλθε στην Κεντρική Υπηρεσία, όπου του ανετέθη η διενέργεια των αναγκαίων διοικητικών και λογιστικών εργασιών, προκειμένου να περιέλθει ομαλά η περιουσία του καταργηθέντος φορέα στη διάδοχη κατάσταση και το ... ανέλαβε καθήκοντα στη Διεύθυνση Με την με αριθμ. .../6.12.2011 Διαπιστωτική Πράξη Κατάταξης των Υπαλλήλων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου της Κεντρικής Υπηρεσίας στους βαθμούς του ν. 4024/2011 κατατάχθηκε από 1.11.2011 (ημερομηνία έναρξης του βαθμολογίου-μισθολογίου) στον Β' βαθμό του κλάδου ΠΕ Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού με χρόνο υπηρεσίας στον βαθμό 1 έτος, 2 μήνες και 9 ημέρες. Ακολούθως, με απόφαση της Γενικής Γραμματέως του Υπουργείου ... μετακινήθηκε στο Τμήμα ... και στη συνέχεια, στη Διεύθυνση Τέλος με την με αριθμ. .../12.5.2015 Διαπιστωτική Πράξη Κατάταξης των Υπαλλήλων με σχέση εργασίας

ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου ... στους βαθμούς του ν. 4369/2016 κατατάχθηκε από 1.1.2016 στον Α' βαθμό της ΠΕ κατηγορίας με χρόνο υπηρεσίας στον βαθμό 13 έτη, 4 μήνες και 9 ημέρες. Περαιτέρω, στο με αριθμ. πρωτοκόλλου .../27.6.2014 έγγραφο της Υπηρεσίας αναφέρεται ότι, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του μητρώου του, στον υπάλληλο δεν είχε χορηγηθεί άδεια για άσκηση ιδιωτικού έργου με αμοιβή, όμως βάσει των διατάξεων του άρθρου 33 του ν. 2190/1994 σε συνδυασμό με την παράγραφο 4 του άρθρου 25 του ν. 1943/1991, διατήρησε το δικαίωμα του να ασκεί παράλληλα δικηγορία.

9.2. Κατόπιν της .../4.12.2013 εντολής του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης για διενέργεια ελέγχου της περιουσιακής κατάστασης όλων των υπαλλήλων του δημόσιου τομέα που εμπíπτουν στην αρμοδιότητα του ΣΕΕΔΔ και περιλαμβάνονται στη λίστα των 54.000 φορολογούμενων που από το έτος 2009 και εντεύθεν έστειλαν στο εξωτερικό χρηματικά εμβάσματα, τα οποία συνολικά υπερβαίνουν τις 100.000 ευρώ, ζητήθηκε από τον καθ' ου, ο οποίος περιλαμβανόταν στην ως άνω λίστα, να υποβάλει δήλωση περιουσιακής κατάστασης (στο εξής ΔΠΚ) για τα οικονομικά έτη 2005 – 2014, την οποία υπέβαλε στις 11.7.2014 (αρ.πρωτ. ΣΕΕΔ ...). Όπως προκύπτει από τις δηλώσεις του, ο καθ' ου είναι έγγαμος με την ... του ... , επαγγέλματος οικιακά.

9.3. Κατόπιν του διενεργηθέντος ελέγχου συντάχθηκε η .../2017 Έκθεση Ελέγχου Περιουσιακής Κατάστασης του Επιθεωρητών – Ελεγκτών του Σ.Ε.Ε.Δ. ... και ... , σύμφωνα με την οποία ο καθ' ου απέκτησε περιουσιακό όφελος το κρίσιμο διάστημα από 23.12.2008 (έναρξη ισχύος του ν. 3731/2008) έως 31.12.2015, που δεν καλύπτεται από τα νόμιμα και εμφανή εισοδήματά του.

I. Καταθέσεις συνολικού ύψους 1.570.634,02 ευρώ, σε τραπεζικούς λογαριασμούς, εκτός μισθοδοσίας και τόκων, η νόμιμη προέλευση των οποίων δεν δικαιολογείται. Ειδικότερα:

α. Από τις συνολικές χρηματικές καταθέσεις που εντοπίστηκαν στον ατομικό λογαριασμό ... του ελεγχόμενου, που τηρείται στο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, δεν δικαιολογήθηκαν καταθέσεις ύψους 11.500,00 ευρώ για το έτος 2009 και 2.146,00 ευρώ για το έτος 2011, ήτοι συνολικό ποσό 13.646,00 ευρώ.

β. Από τις συνολικές χρηματικές καταθέσεις που εντοπίστηκαν στον ατομικό λογαριασμό ... του ελεγχόμενου, που τηρείται στην τράπεζα Alpha Bank, δεν δικαιολογήθηκαν καταθέσεις ύψους 2.400,00 ευρώ για το έτος 2008, 43.190,00 ευρώ για το έτος 2009, 10.574,00 ευρώ για το έτος 2010, 4.327,00 ευρώ για το έτος 2011, 2.781,00 ευρώ για το έτος 2012, 4.000,00 ευρώ για το έτος 2013, 751,14 ευρώ για το έτος 2014 και 2.057,52 ευρώ για το έτος 2015, ήτοι συνολικό ποσό 70.080,66 ευρώ.

γ. Από τις συνολικές χρηματικές καταθέσεις που εντοπίστηκαν στον ατομικό λογαριασμό ... του ελεγχόμενου, που τηρείται στην τράπεζα Alpha Bank, δεν δικαιολογήθηκαν καταθέσεις ύψους 80.000,00 ευρώ για το έτος 2011, 9.000,00 ευρώ για το έτος 2013 και 2.057,52 ευρώ για το έτος 2015, ήτοι συνολικό ποσό 91.057,52 ευρώ.

δ. Από τις συνολικές χρηματικές καταθέσεις που εντοπίστηκαν στον ατομικό λογαριασμό ... του ελεγχόμενου, που τηρείται στην τράπεζα Alpha Bank, δεν δικαιολογήθηκαν καταθέσεις ύψους 91.116,00 ευρώ για το έτος 2010, 2.000,00 ευρώ για το έτος 2012, 12.868,32 ευρώ για το έτος 2014 και 6.000,00 ευρώ για το έτος 2015, ήτοι συνολικό ποσό 111.984,32 ευρώ.

ε. Από τις συνολικές χρηματικές καταθέσεις που εντοπίστηκαν στον ατομικό λογαριασμό ... του ελεγχόμενου, που τηρείται στην τράπεζα Alpha Bank, δεν δικαιολογήθηκαν καταθέσεις ύψους 20.000,00 ευρώ για το έτος 2015.

στ. Από τις συνολικές χρηματικές καταθέσεις που εντοπίστηκαν στον ατομικό λογαριασμό ... του ελεγχόμενου, που τηρείται στην τράπεζα Alpha Bank, δεν δικαιολογήθηκαν καταθέσεις ύψους 60.000,00 ευρώ για το έτος 2009.

ζ. Από τις συνολικές χρηματικές καταθέσεις που εντοπίστηκαν στον ατομικό λογαριασμό ... του ελεγχόμενου, που τηρείται στην τράπεζα Alpha Bank, δεν δικαιολογήθηκαν καταθέσεις ύψους 80.000,00 ευρώ για το έτος 2010.

η. Από τις συνολικές χρηματικές καταθέσεις που εντοπίστηκαν στον ατομικό λογαριασμό ... του ελεγχόμενου, που τηρείται στην τράπεζα Alpha Bank, δεν δικαιολογήθηκαν καταθέσεις ύψους 90.000,00 ευρώ για το έτος 2010.

θ. Από τις συνολικές χρηματικές καταθέσεις που εντοπίστηκαν στον κοινό λογαριασμό ... του ελεγχόμενου, που τηρείται στην τράπεζα Alpha Bank, δεν δικαιολογήθηκαν καταθέσεις ύψους 200,00 ευρώ για το έτος 2008, 45.736,57 ευρώ για το έτος 2009, 3.405,00 ευρώ για το έτος 2010 και 211.000,00 ευρώ για το έτος 2011, ήτοι συνολικό ποσό 255.721,57 ευρώ.

ι. Από τις συνολικές χρηματικές καταθέσεις που εντοπίστηκαν στον κοινό λογαριασμό ... του ελεγχόμενου, που τηρείται στην Τράπεζα Πειραιώς, δεν δικαιολογήθηκαν καταθέσεις ύψους 210.968,42 ευρώ για το έτος 2009, 59.929,80 ευρώ για το έτος 2010, 125.934,11 ευρώ για το έτος 2011, 9.500,00 για το έτος 2012 και 21.871,62 ευρώ για το έτος 2013, ήτοι συνολικό ποσό 428.203,95 ευρώ.

ια. Από τις συνολικές χρηματικές καταθέσεις που εντοπίστηκαν στον ατομικό λογαριασμό ... του ελεγχόμενου, που τηρείται στην Τράπεζα Πειραιώς, δεν δικαιολογήθηκαν καταθέσεις ύψους 4.125,00 ευρώ για το έτος 2009, 1.000,00 ευρώ για το έτος 2010, ήτοι συνολικό ποσό 5.125,00 ευρώ.

ιβ. Από τις συνολικές χρηματικές καταθέσεις που εντοπίστηκαν στον κοινό λογαριασμό ... του ελεγχόμενου, που τηρείται στην Τράπεζα Πειραιώς, δεν δικαιολογήθηκαν καταθέσεις ύψους 16.500,00 ευρώ για το έτος 2009, 142.500,00 ευρώ για το έτος 2010, 100.000,00 ευρώ για το έτος 2011, ήτοι συνολικό ποσό 259.000,00 ευρώ.

ιγ. Από τις συνολικές χρηματικές καταθέσεις που εντοπίστηκαν στον ατομικό λογαριασμό ... του ελεγχόμενου, που τηρείται στην Τράπεζα Πειραιώς, δεν δικαιολογήθηκαν καταθέσεις ύψους 10.000,00 ευρώ για το έτος 2009.

ιδ. Από τις συνολικές χρηματικές καταθέσεις που εντοπίστηκαν στον ατομικό λογαριασμό ... της συζύγου του ελεγχόμενου, που τηρείται στην Τράπεζα Πειραιώς, δεν δικαιολογήθηκαν καταθέσεις ύψους 1500,00 ευρώ για το έτος 2009, 2.700,00 ευρώ για το έτος 2010, 850,00 ευρώ για το έτος 2011, 1.250,00 ευρώ για το έτος 2012, 2.800,00 ευρώ για το έτος 2013, 1.340,00 ευρώ για το έτος 2014 και 450,00 ευρώ για το έτος 2015, ήτοι συνολικό ποσό 10.890,00 ευρώ.

ιε. Από τις συνολικές χρηματικές καταθέσεις που εντοπίστηκαν στον ατομικό λογαριασμό ... του ελεγχόμενου, που τηρείται στην Εθνική Τράπεζα, δεν δικαιολογήθηκαν καταθέσεις ύψους 10.000,00 ευρώ για το έτος 2008, 20.650,00 ευρώ για το έτος 2009, 27.785,00 ευρώ για το έτος 2010, 6.490,00 ευρώ για το έτος 2011, ήτοι συνολικό ποσό 64.925,00 ευρώ.

Συνολικά, το άθροισμα των αδικαιολόγητων χρηματικών καταθέσεων στους ως άνω τραπεζικούς λογαριασμούς του καθ' ου διαμορφώνεται ανά έτος ως εξής:

Συνολικό ποσό αδικαιολόγητων χρηματικών καταθέσεων σε ευρώ	Έτος
12.600,00	2008
424.169,99	2009
509.009,80	2010
526.127,11	2011
15.531,00	2012
37.671,62	2013
14.959,46	2014
30.565,04	2015
1.570.634,02	Σύνολο

II. Περαιτέρω, με την ως άνω έκθεση ελέγχου (βλ. ενσωματωμένο πίνακα «ΕΣΟΔΩΝ – ΔΑΠΑΝΩΝ» στο κεφάλαιο Ε.5 Α., σελ. 31-33 αυτής, και το συνημμένο πίνακα 1) έγινε προσδιορισμός των εσόδων και των δαπανών διαβίωσης του καθ' ου και της οικογένειάς του, μεταξύ άλλων, για το κρίσιμο χρονικό διάστημα. Συγκεκριμένα, συνυπολογίστηκαν από τους Επιθεωρητές, αφενός, τα οικογενειακά καθαρά εισοδήματά του, όπως δηλώθηκαν στις υποβληθείσες δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος (ΔΦΕ), αφαιρουμένου του παρακρατηθέντος φόρου και προσμετρομένου του επιστραφέντος, καθώς και λοιπά έσοδα (από πωλήσεις μετοχών κ.λπ.), αφετέρου, οι ετήσιες δαπάνες διαβίωσης (από την αγορά μετοχών - αμοιβαίων κεφαλαίων, περιουσιακών στοιχείων κ.λπ.). Το ετήσιο άθροισμα των εσόδων και δαπανών του, όπως και το διαθέσιμο υπόλοιπο εκάστου έτους, εμφανίζονται στον κάτωθι πίνακα:

A	B	Γ	Δ
Έτος	Σύνολο εσόδων σε ευρώ	Σύνολο δαπανών σε ευρώ	Υπόλοιπο διαθέσιμου εισοδήματος (B – Γ)
2009	53.757,02	25.716,96	28.040,06
2010	47.876,50	48.903,52	-1.027,02
2011	142.870,90	26.925,72	115.945,18
2012	40.469,92	26.925,72	13.544,20
2013	30.229,71	26.925,72	3.303,99

Βάσει των ανωτέρω υπολογισμών προέκυψε ότι το σύνολο των δαπανών του έτους 2010 υπερβαίνει το σύνολο των εμφανών οικογενειακών εισοδημάτων του κατά 1027,02 ευρώ.

9.4. Παράλληλα, δυνάμει της .../23.2.2018 εντολής του Προϊσταμένου της ... Δ.Ο.Υ. ... της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων διενεργήθηκε από την υπηρεσία αυτή μερικός έλεγχος φορολογίας εισοδήματος, για την περίοδο από 1.1.2007-λόγω ύπαρξης τραπεζικών λογαριασμών στο εξωτερικό-ως και 31.12.2015 στον καθ' ου, ως εκ της άσκησης του ελευθέριου επαγγέλματος του δικηγόρου, και στη σύζυγό του. Σύμφωνα με τις διαπιστώσεις του μερικού ελέγχου, ο οποίος στηρίχθηκε στη φορολογητέα αξία που προκύπτει από τις υποβληθείσες δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος του καθ'ου, προκύπτει προσαύξηση της περιουσίας αυτού από αδιευκρίνιστες καταθέσεις συνολικού ποσού 165.000,00 ευρώ σε τραπεζικό λογαριασμό του ίδιου στο εξωτερικό.

9.5. Περαιτέρω, ο καθ' ου, δυνάμει του .../8.2.2018 εγγράφου της Υπουργού ... που εκδόθηκε συνεπεία της ανωτέρω .../21.12.2017 έκθεσης ελέγχου, παραπέμφθηκε σε πειθαρχική δίκη με το ερώτημα της διάπραξης ή μη του αδικήματος της αναξιοπρεπούς ή ανάρμοστης ή ανάξιας για

υπάλληλο συμπεριφοράς (άρθρο 107 παρ. 1 ε' του ν. 3528/2007). Το Πειθαρχικό Συμβούλιο, αφού έλαβε υπόψη τις διαπιστώσεις της προαναφερθείσας Έκθεσης Ελέγχου Περιουσιακής Κατάστασης του Σώματος Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης και της έκθεσης μερικού ελέγχου εισοδήματος της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, έκρινε ομόφωνα, με την .../2019 απόφασή του, ότι ο καθ' ου δεν υπέπεσε στο εν λόγω αδίκημα. Κατά της απόφασης αυτής ασκήθηκε η από 2.7.2020 ένσταση του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, επί της οποίας εκδόθηκε η .../2020 απόφαση του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου, με την οποία έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία, ότι ο καθ' ου είναι αθώος για το ως άνω πειθαρχικό παράπτωμα του άρθρου 107 παρ. 1 ε' του ν. 3528/2007).

10. Με την ένδικη αίτηση του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας, η οποία ρητώς παραπέμπει στην ως άνω .../2017 Έκθεση Ελέγχου Περιουσιακής Κατάστασης του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ., η οποία καθίσταται ως εκ τούτου αναπόσπαστο μέρος αυτής, ζητείται ο καταλογισμός υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου του καθ' ου με το φερόμενο ως αδικαιολόγητο περιουσιακό όφελος, που απέκτησε αυτός μετά τις 23.12.2008 - οπότε και άρχισε να ισχύει το άρθρο 35 παρ. 3 του ν. 3731/2008 - και μέχρι 31.12.2015, και συγκεκριμένα με το ποσό του 1.570.634,02 ευρώ, που αντιστοιχεί στο άθροισμα των προαναφερθεισών αδήλου προελεύσεως καταθέσεων για το κρίσιμο χρονικό διάστημα.

11. Με τις ενώπιον του Τμήματος από 16.12.2024 κατατεθείσες αντιρρήσεις του άρθρου 127 του ν. 4700/2020, όπως αυτές συμπληρώνονται με το από 28.1.2025 υπόμνημα, ο καθ' ου ζητεί την απόρριψη της ένδικης αίτησης προβάλλοντας ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις, που απαιτούνται για το νόμο βάσιμο αυτής. Ειδικότερα, υποστηρίζει ότι η κατά την ελεγχόμενη περίοδο εντοπισθείσα αύξηση της περιουσίας του μπορεί να δικαιολογηθεί πλήρως, αφού ο ίδιος νομίμως κατά το επίδικο διάστημα ασκούσε παράλληλα και το ελεύθερο επάγγελμα της δικηγορίας διατηρώντας δικηγορικό γραφείο μαζί με άλλους συνεργάτες. Συναφώς, δεν αποδεικνύεται από τον έλεγχο ότι οι επίμαχες καταθέσεις διενεργήθηκαν στα πλαίσια της άσκησης των υπαλληλικών του καθηκόντων, γεγονός που καθιστά την ένδικη αίτηση γενική και αόριστη. Περαιτέρω, προβάλλει ότι πολλές από τις επίμαχες πιστώσεις δεν συνιστούν αμοιβές του, αλλά χρηματικά ποσά που α) είτε του μετέφεραν οι εντολείς του, στα πλαίσια της σχέσης εμπιστοσύνης που τους συνέδεε, προκειμένου ο ίδιος, στη συνέχεια, να τα διαθέσει για λογαριασμό τους, β) είτε εισέπραττε και απέδιδε στους εντολείς του δυνάμει δικαστικών αποφάσεων που επιδίκαζαν υπέρ αυτών τις αντίστοιχες απαιτήσεις, γ) είτε αποτελούσαν προκαταβολή που του επιστρεφόταν από τους αντισυμβαλλόμενους των εντολέων του, συνέπεια της μη σύναψης σχετικής σύμβασης και στη συνέχεια αποδιδόταν στους τελευταίους από τον ίδιο. Επιπλέον, προβάλλει ότι με την από 31.7.2018

μερική έκθεση ελέγχου για τα έτη 2007-2015 του Προϊσταμένου της ... ΔΟΥ ... αποδείχθηκε ότι όλα τα φερόμενα ως αδικαιολόγητα ποσά είναι απολύτως δικαιολογημένα. Τέλος, βάλλει και κατά επιμέρους διαπιστώσεων και παραδοχών, που συμπεριελήφθησαν στην έκθεση ελέγχου του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. και υιοθετήθηκαν ακολούθως από την υπό κρίση αίτηση και αφορούν στην απόρριψη προβληθέντων από αυτόν ισχυρισμών, που κατατείνουν στη δικαιολόγηση επιμέρους τραπεζικών καταθέσεων, ενώ τέλος, υποστηρίζει ότι το ΣΕΕΔΔ δεν έλαβε υπόψη του ότι ο ίδιος, ως δικηγόρος, δεσμευόμενος από το επαγγελματικό απόρρητο, δεν δύνατο να προσκομίσει στοιχεία καταθέσεων από τα οποία να προκύπτουν προσωπικά δεδομένα των πελατών του και ότι λόγω της παρέλευσης μακρού χρονικού διαστήματος από την ελεγχόμενη περίοδο ήταν δυσχερής η ανεύρεση των κρίσιμων αποδεικτικών στοιχείων.

12. Με τα δεδομένα αυτά το Δικαστήριο κρίνει καταρχάς ότι ο καθ' ου, ο οποίος διορίστηκε και υπηρετεί σε θέση Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού στο Υπουργείο ... με ειδική σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, φέρει την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου και υπάγεται στο υποκειμενικό πεδίο εφαρμογής των νόμων 3074/2002 και 3213/2003. Συνεπώς, αρμοδίως ζητήθηκε από αυτόν η υποβολή δηλώσεως περί της περιουσιακής του κατάστασης και διενεργήθηκε από το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. έλεγχος επί αυτής, ακολούθως δε διαβιβάστηκε η σχετική έκθεση με τα συναφή ευρήματα στον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Δοθέντος ότι αυτός, λόγω της ως άνω υπηρεσιακής του κατάστασης, δεν είναι εκ του νόμου υπόχρεος προς υποβολή δήλωσης περιουσιακής κατάστασης, ως μη φέρων κάποια από τις περιοριστικά αναφερόμενες στο άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 3213/2003, όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, ιδιότητες, υπάγεται στην καταλογιστική αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ως υπαχθείς στον έλεγχο του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ., μόνο για τυχόν μη νόμιμα περιουσιακά οφέλη που απέκτησε κατά το χρονικό διάστημα από 23.12.2008, ημερομηνία έναρξης ισχύος του ν. 3731/2008, και εφεξής (23.12.2008 -31.12.2015).

13. Περαιτέρω, το Δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο καθ' ου δεν υπείχε, κατά την κρίσιμη χρονική περίοδο, υποχρέωση υποβολής δήλωσης περιουσιακής κατάστασης, δυνάμει των ειδικών περί πόθεν έσχες νόμων, πλην υπεβλήθη σε καθεστώς δημόσιας λογοδοσίας και ευθύνης κατ' ενάσκηση της διακριτικής ευχέρειας που παρασχέθηκε από το ν. 3074/2002 σε όργανα της ελεγκτικής διοίκησης (ελεγκτές του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.), και ότι, στην περίπτωση αυτή, για τον καταλογισμό του απαιτείται η απόδειξη σύνδεσης μεταξύ της αύξησης της περιουσίας του και της άσκησης των δημοσίων καθηκόντων του, μη εφαρμοζομένου του – θεμελιούμενου στις περί πόθεν έσχες διατάξεις για τους υποχρέους – μαχητού τεκμηρίου ότι το διαπιστωθέν περιουσιακό όφελος του ελεγχόμενου προέρχεται από αθέμιτες εις βάρος του Δημοσίου συναλλαγές –, κρίνει ότι η αναγκαία αυτή

προϋπόθεση δεν πληρούται στην επίδικη υπόθεση. Τούτο διότι στην αίτηση καταλογισμού, αλλά και στην έκθεση περιουσιακής κατάστασης του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ., επί της οποίας ερείδεται η ένδικη αίτηση, δεν γίνεται καμία απολύτως συσχέτιση μεταξύ της άσκησης των καθηκόντων του καθ' ου ως υπαλλήλου σε θέση Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού στο Υπουργείο ... και της διαπιστωθείσας αύξησης της περιουσίας του. Ειδικότερα, η φερόμενη ως αδικαιολόγητη αύξηση, σύμφωνα με την έκθεση ελέγχου καθώς και την επίδικη αίτηση, συνίσταται σε καταθέσεις χρηματικών ποσών σε διάφορους τραπεζικούς λογαριασμούς του ίδιου και της συζύγου του, τις οποίες δεν μπόρεσε να αιτιολογήσει. Τόσο όμως η αίτηση του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας όσο και η έκθεση του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. περιορίζονται στη διαπίστωση της ως άνω περιουσιακής αύξησης με αναλυτική παράθεση των επιμέρους στοιχείων που την απαρτίζουν, χωρίς όμως να αναζητούν και χωρίς να αποδεικνύουν την αιτιώδη σχέση μεταξύ αυτής και των δημοσίων καθηκόντων του ή την προέλευση αυτής από δραστηριότητες και εν γένει συναλλαγές αυτού κατά κατάχρηση της υπηρεσιακής του θέσης και ιδιότητας εις βάρος και επί ζημία του Δημοσίου και τούτο παρά το γεγονός ότι αυτός, όπως δέχθηκε και ο έλεγχος, διατηρούσε παράλληλα και δικηγορικό γραφείο από τη λειτουργία του οποίου αποκόμιζε κέρδη. Ενόψει τούτου, η αίτηση καταλογισμού παρίσταται νόμω αβάσιμη εξ αυτού του λόγου, παρελκούσης ως αλυσιτελούς της εξέτασης των προβαλλόμενων με τις αντιρρήσεις και το υπόμνημά του ισχυρισμών του καθ' ου.

14. Κατά τη μειοψηφούσα γνώμη του Συμβούλου Γεωργίου Βοΐλη, με την οποία συντάσσονται οι Πάρεδροι Κυριακή Βλαχέα και Όλγα Βογιατζή, ενόψει του ότι οι διατάξεις του ν.3213/2003, που εφαρμόζονται και ως τους μη υπόχρεους σε δήλωση πόθεν έσχες κατά ρητή παραπομπή του ν.3731/2008, ερμηνεύονται και εφαρμόζονται ενιαία ως προς όλους, υπόχρεους και μη, υπό την έννοια ότι ισχύει για όλους το μαχητό τεκμήριο ότι η διαπιστούμενη από τους ελεγκτές αδικαιολόγητη προσαύξηση της περιουσίας τους συνδέεται με την άσκηση των δημόσιων καθηκόντων τους και οι ίδιοι φέρουν το βάρος ανατροπής του, και δεδομένου ότι, εν προκειμένω, από τον διενεργηθέντα έλεγχο διαπιστώθηκε προσαύξηση της περιουσίας του καθ' ου συνιστάμενη σε άδηλες καταθέσεις εκτός μισθοδοσίας και τόκων, των οποίων την προέλευση δεν αιτιολόγησε, η υπό κρίση αίτηση, που υιοθετεί εξ ολοκλήρου τις σαφείς και συγκεκριμένες διαπιστώσεις του ελέγχου, φέρει το αναγκαίο κατά νόμο περιεχόμενο και πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω ως προς την ουσιαστική της βασιμότητα. Πλην όμως η γνώμη αυτή δεν κράτησε.

15. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, πρέπει η ένδικη αίτηση να απορριφθεί και, κατ' εκτίμηση των περιστάσεων, πρέπει να απαλλαγεί το Ελληνικό Δημόσιο από τα δικαστικά έξοδα του καθ' ου, την καταψήφιση

των οποίων ζητεί αυτός με τις από 16.12.2024 αντιρρήσεις του (άρθρο 314 παρ. 3 εδάφ. β' του ν. 4700/2020).

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την από 26 Ιουνίου 2019 αίτηση του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο για καταλογισμό του ... του

Απαλλάσσει το Ελληνικό Δημόσιο από τα δικαστικά έξοδα του καθ' ου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 18 Μαρτίου 2025 στην Αθήνα.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΑΝΔΡΕΟΠΟΥΛΟΥ

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΟΪΛΗΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΚΟΙΛΑΚΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του Πρώτου Τμήματος στις 3 Ιουνίου 2025.

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΟΪΛΗΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΚΟΙΛΑΚΟΥ